

Bijlage 1: Informatie per functie voor collectieve gemeentelijke financiering

Hieronder informatie per functie, op volgende onderdelen:

- Wat wordt er uitgevoerd in het kader van deze functie, en in welke mate is dat van belang voor alle gemeenten?
- Welke middelen zijn er nu mee gemoeid en in de toekomst?
- Op welke manier zullen gemeenten betrokken zijn in de rol van opdrachtgever en toezichthouder?
- Welke verbindingen met andere organisaties zijn logisch, al dan niet in samenhang met de andere decentralisaties?

I. Landelijke publieke informatiefunctie voor opvoeden, opgroeien en gezondheid voor ouders, opvoeders en jongeren (Stichting Opvoeden)

Wat wordt er uitgevoerd in het kader van deze functie, en in welke mate is dat van belang voor alle gemeenten?

Gemeenten stellen vanuit hun wettelijke taak middelen beschikbaar om te voorzien in laagdrempelige opvoedingsondersteuning en preventie (Wmo prestatieveld 2, na 2015 de Jeugdwet) en jeugdgezondheidszorg voor kinderen en jongeren van 0-19 jaar (WPG). Vanuit deze middelen wordt onder meer een lokale CJG-website gefinancierd. De informatie op dergelijke websites moet natuurlijk actueel zijn en voldoen aan kwaliteitscriteria en professionele richtlijnen. Om de betrouwbaarheid van de opvoed- en opgroei informatie van lokale sites te garanderen heeft de rijksoverheid het beheer van de content neergelegd bij een landelijke organisatie: Stichting Opvoeden. Deze stichting is op verzoek van het Rijk en de VNG opgericht om zowel met landelijke instituten als lokale praktijkprofessionals vanuit een landelijke informatiebank betrouwbare en eenduidige informatie aan ouders aan te bieden over opvoeden, opgroeien en gezondheid. Gemeenten plaatsen deze informatie tot nu toe gratis op hun CJG-website (maar kan ook breder gebruikt worden) om te kunnen voorzien in betrouwbare, actuele adviezen voor ouders, (mede)opvoeders en jongeren in hun eigen gemeente. Daarmee vervult de stichting een belangrijke maatschappelijke rol zowel voor gemeenten als voor burgers, door het ontwikkelen, onderhouden en beheren van de informatiefunctie van gemeenten op het terrein van het preventieve jeugdbeleid. Deze rol kan tevens zo efficiënt en effectief mogelijk vervuld worden door de bundeling van krachten.

De stichting heeft de volgende basis:

1. CJG-informatiebank: gevalideerd, actueel, eenduidig, vindbaar

Er is een landelijke informatiebank ingericht met actuele eenduidige en gevalideerde informatie over opvoeden, opgroeien en gezondheid voor ouders en opvoeders. Onlangs is gestart met eenzelfde informatiebank gericht op jongeren; uiterlijk eind 2014 zal de inhoud van deze databank hetzelfde niveau als voor ouders en opvoeders.

2. Landelijke content-site met verwijzing naar lokale CJG

De informatie uit de databank is ook opgenomen op een landelijke website www.cjg.nl (site van Stichting Opvoeden, gesteund door VWS, VNG, MO-groep, GGD Nederland en ActiZ) en vormt het de basis voor de landelijke groeigids.

Op de website www.cjg.nl staat naast informatie ook een kaart. Zo vinden ouders en opvoeders gemakkelijk de website en het adres van het CJG bij hun in de buurt. Er wordt door de stichting verder geïnvesteerd in manieren om de informatie op lokale websites beter vindbaar te maken.

3. Focus op ouders en opvoeders via lokale infrastructuur

Gemeenten staan als eerste overheid het dichtst bij de ouders en opvoeders en zijn ook primair verantwoordelijk voor de informatievoorziening. Stichting Opvoeden faciliteert gemeenten hierin door vanuit één plek op een efficiënte en effectieve manier gevalideerde informatie beschikbaar te stellen.

4. Landelijke redactieraad (beroepsgroepen, kennisinstituten)

Niet alleen landelijke kennis- en thema-instituten en beroepsverenigingen, maar ook lokale praktijkprofessionals zijn betrokken bij de validatie en de verrijking van de CJG-informatiebank. Periodiek wordt feedback gevraagd aan ouders om te onderzoeken of de informatie toegankelijk is en aansluit bij hun vragen.

5. Keurmerk: informatie is betrouwbaar en gevalideerd

Er is een keurmerk gerealiseerd waardoor ouders en opvoeders weten dat de informatie betrouwbaar en gevalideerd is door erkende kennis- en themainstituten en ook verder voldoet aan de kwaliteitseisen zoals door de Stichting Opvoeden en haar partners in de Landelijke Redactieraad zijn geformuleerd en bekend gemaakt.

6. Percentage aangesloten gemeenten eerste helft 2013 is 94%

Begin 2012 waren 261 gemeenten aangesloten bij de informatiebank van Stichting Opvoeden. Een jaar later (1 januari 2013) lag dat aantal op 343 van de 408 gemeenten (84%). De stand van zaken eind oktober is dat 394 gemeenten, d.w.z. 96,5%, aangesloten zijn bij de informatiebank Stichting Opvoeden. Op dit moment is contact met de overige 14 gemeenten over een aansluiting bij deze informatie. De Raad van Toezicht bestaat uit een drietal wethouders. Daarnaast is er een Gebruikersraad van gemeenten waar ambtenaren in participeren. Deze raad adviseert de Stichting over (decentralisatie)ontwikkelingen om de publieksinformatiefunctie nog beter te laten aansluiten bij de wensen van gemeenten.

Welke middelen zijn er nu mee gemoeid en in de toekomst?

De afgelopen jaren was daar een bedrag tussen de 8 ton en de 1 miljoen euro per jaar mee gemoeid. Wij stellen voor de komende vier jaar 7 ton per jaar hiervoor af te zonderen. De rijksbezuinigingen zijn hiermee in de korting verwerkt. Om het voor deze vergoeding te kunnen blijven doen, is het noodzakelijk dat landelijke kenniscentra en themainstituten kosteloos blijven meewerken aan het leveren van gevalideerde informatie over opgroeien en opvoeden aan gemeenten. Dit zal de VNG als voorwaarde opnemen in een brief aan VWS.

Op welke manier zullen gemeenten betrokken zijn in de rol van opdrachtgever en toezichthouder?

Als opdrachtgever zal de VNG betrokken worden bij de vaststelling van de prioriteiten in het jaarplan. De VNG zorgt voor een verbinding op ambtelijk en bestuurlijk niveau naar individuele gemeenten om richting te geven aan het jaarplan. Voor de toezichthoudende rol stellen we voor de huidige situatie, met drie gemeentelijke bestuurders in de raad van Toezicht, te continueren. Minimaal één daarvan moet lid zijn van de bestuurlijke subcommissie jeugd of haar eventuele opvolgers. Continuering van de (huidige) Gebruikersraad van gemeenten ligt ook voor de hand.

Welke verbindingen met andere organisaties zijn logisch, al dan niet in samenhang met de andere decentralisaties?

Er is al een verbinding met de Kindertelefoon, Stichting Opvoeden gaat met haar partners in de Landelijke Redactieraad de informatie van de Kindertelefoon structureel actualiseren en valideren en

vervolgens aanleveren zodat de vrijwilligers en medewerkers van Kindertelefoon het kunnen gebruiken bij vragen die binnenkomen. Een andere logische verbinding is die met Regelhulp.nl, digitale wegwijzer van de overheid voor iedereen die op zoek is naar zorg of ondersteuning. De samenwerking met Regelhulp is inmiddels gestart. Ook met de Stichting Adoptievoorzieningen is al een relatie omdat zij participeert in de Landelijke Redactieraad en daarin de informatie over adoptiezorg actualiseert en valideert.

II. Laagdrempelige vraagbaak voor Kinderen (Kindertelefoon)

Wat wordt er uitgevoerd in het kader van deze functie, en in welke mate is dat van belang voor alle gemeenten?

In de nieuwe Jeugdwet krijgen de gemeenten de opdracht om een functie in te richten met gratis advisering van jeugdigen over door hen al dan niet anoniem voorgelegde vragen of problemen. Hiermee wordt de voortzetting van de huidige Kindertelefoon beoogd. De Kindertelefoon is bijna 35 jaar geleden ontstaan vanuit de gedachte dat ieder kind anoniem en in vertrouwen moet kunnen praten over een probleem. De Kindertelefoon geeft hiermee invulling aan bepalingen van de Rechten van het Kind van de Verenigde Naties. Dit is nog steeds de belangrijkste reden waarom de Kindertelefoon er is voor kinderen en jongeren. Het doel van de Kindertelefoon is om ieder kind de mogelijkheid te bieden om anoniem en in vertrouwen te kunnen praten over een probleem. De Kindertelefoon ziet kinderen als zelfstandige individuen die in staat zijn zelf oplossingen te bedenken, beslissingen te nemen en deze uit te voeren. De Kindertelefoon biedt kinderen en jongeren hierbij ondersteuning, geeft informatie en advies, verwijst waar nodig. De Kindertelefoon heeft een landelijk gratis nummer. Tevens is recent in Europees verband een Europees telefoonnummer vastgesteld voor de functie van hulp op afstand voor kinderen en jongeren, te weten 116111. De inwerkingtreding van dit telefoonnummer in Nederland zal door de Kindertelefoon worden uitgevoerd. Daarnaast wordt hulp geboden via digitale middelen (zoals de chat en website). De Kindertelefoon maakt gebruik van een landelijk telefonieplatform, chatplatform, registratiesysteem en website, waarvan het beheer centraal is georganiseerd. De Kindertelefoon is kindvriendelijk, laagdrempelig en geniet landelijke bekendheid. Voor gemeenten is het van belang dat deze functie blijft bestaan en landelijk is georganiseerd en dat de jonge inwoners van 8 t/m 18 jaar van de gemeenten hiervan kosteloos gebruik kunnen maken. De website en het forum van de Kindertelefoon zijn altijd bereikbaar en kinderen en jongeren kunnen de Kindertelefoon via de (mobiele) telefoon of chat bereiken. Ruim 8000 vrijwilligers bellen en chatten met de kinderen die een vraag stellen. Door het grote bereik (hoeveelheid contacten) verzamelt de Kindertelefoon veel kennis over vragen en problemen waar kinderen en jongeren mee zitten. De Kindertelefoon fungeert als het “gouden oor” van de jeugdhulp. Deze informatie zal de Kindertelefoon graag met gemeenten delen.

Voor kinderen en jongeren is de Kindertelefoon vaak het eerste contact met de jeugdzorg. Op dit moment heeft de Kindertelefoon directe toegang tot hulpverleners van de BJZ's in het land, zowel binnen als buiten kantoortijden. Deze toegang wordt gebruikt in geval van een bedreigende situatie van een kind of een jongere, in geval van ernstige emotionele problemen (waaronder een poging tot zelfbeschadiging of zelfdoding) en in geval van mishandeling (waaronder lichamelijke en psychische mishandeling en huiselijk geweld). In situaties waarbij er geen sprake is van acute bedreiging, maar verdere hulpverlening wel gewenst is, wordt er verwezen naar een Bureau Jeugdzorg of een andere instantie.

Welke middelen zijn er nu mee gemoeid en in de toekomst?

Op dit moment is hier 4,3 miljoen euro per jaar mee gemoeid, dit is inclusief het bedrag van 0,4 mln

dat door VWS aan de doeluitkering is toegevoegd specifiek voor het gratis mobiel bellen. Dit bedrag wordt op dit moment gefinancierd door de 15 Bureau's Jeugdzorg. We stellen voor dit bedrag af te zonderen, verminderd met de verminderd met de bezuiniging van rijkszijde. Dat betekent de volgende reeks: 4.128.000 in 2015, 3.860.000 in 2016 en 3.655.000 in 2017 en 2018.

Op welke manier zullen gemeenten betrokken zijn in de rol van opdrachtgever en toezichthouder?

Als opdrachtgever zal de VNG betrokken worden bij de vaststelling van de prioriteiten in het jaarplan. De VNG zorgt voor een verbinding op ambtelijk en bestuurlijk niveau naar individuele gemeenten om richting te geven aan het jaarplan. Voor de toezichthoudende rol stellen we voor minimaal één bestuurder te leveren voor de raad van toezicht. Wanneer meerdere bestuurders deelnemen aan de Raad van Toezicht dient minimaal één daarvan lid te zijn van de bestuurlijke subcommissie jeugd of haar eventuele opvolgers.

Welke verbindingen met andere organisaties zijn logisch, al dan niet in samenhang met de andere decentralisaties?

Er is al een verbinding met de Kindertelefoon, Stichting Opvoeden gaat met haar partners in de Landelijke Redactieraad de informatie van de Kindertelefoon structureel actualiseren en valideren en vervolgens aanleveren zodat de vrijwilligers en medewerkers van Kindertelefoon het kunnen gebruiken bij vragen die binnenkomen. Een andere logische verbinding is die met Sensoor, een laagdrempelige voorziening, bereikbaar per telefoon, mail of chat voor mensen die behoefte hebben aan een gesprek. In het kader van de stelselherziening AWBZ-WMO wordt er over gesproken de taak van Sensoor, die nu bij provincies ligt, ook naar gemeenten over te dragen. Op veel plaatsen wordt al samengewerkt tussen Sensoor en de Kindertelefoon.

III. Nazorg in het kader van adoptie (onderdeel van Stichting Adoptievoorzieningen)

Wat wordt er uitgevoerd in het kader van deze functie, en in welke mate is dat van belang voor alle gemeenten?

De nazorgrol die de stichting speelt, heeft de volgende inhoud: Ouders kunnen vrijblijvend bellen of mailen met vragen over ontwikkeling en opvoeding van hun adoptiekind. Binnen de eerste drie jaar na aankomst van het kind in het gezin biedt de Stichting adoptiespecifieke opvoedingsondersteuning aan, onder andere in de vorm van video-interactiebegeleiding gericht op gehechtheid en consultatie thuis. De ouders die een kind geadopteerd hebben, hebben ook contact met de gemeente via het consultatiebureau of het Centrum voor Jeugd en Gezin. Adoptie komt onvoldoende voor om per gemeente deze expertise op te bouwen en die te onderhouden, zo blijkt ook uit een aantal pilots die de stichting in een aantal gemeenten heeft gedaan. Die adoptie is wel relevant, omdat hulpvragen bij de gemeente binnen komen. Adoptienazorg vraagt om specifieke zorg rondom gehechtheid. Dat voorkomt duurdere 2^e lijns zorg.

Welke middelen zijn er nu mee gemoeid en in de toekomst?

Op dit moment is hier 7,45 ton per jaar mee gemoeid, via een subsidie vanuit VWS. Na het doorvertalen van de rijksbezuinigingen komen we uit op de volgende budgetten: 715.000 in 2015 en 672.000 in 2016.

Op welke manier zullen gemeenten betrokken zijn in de rol van opdrachtgever en toezichthouder?

Als opdrachtgever zal de VNG betrokken worden bij de vaststelling van de prioriteiten in het jaarplan. De VNG zorgt voor een verbinding op ambtelijk en bestuurlijk niveau naar individuele gemeenten om

richting te geven aan het jaarplan. Voor de toezichthoudende rol stellen we voor minimaal één bestuurder te leveren voor de raad van toezicht. Wanneer meerdere bestuurders deelnemen aan de Raad van Toezicht dient minimaal één daarvan lid te zijn van de bestuurlijke subcommissie jeugd of haar eventuele opvolgers.

Welke verbindingen met andere organisaties zijn logisch, al dan niet in samenhang met de andere decentralisaties?

De Stichting Adoptievoorzieningen maakt deel uit van de Landelijke Redactieraad van de Stichting Opvoeden en actualiseert en valideert daarmee de informatie die beschikbaar komt voor ouders en opvoeders. Een verbinding met een andere partij, bijvoorbeeld een pleegzorgorganisatie, ligt voor de hand. Daarom stellen we voor deze uitname voor twee jaar te doen, om een alliantie met een andere organisatie aan te gaan.

IV Onafhankelijk Vertrouwenswerk (nu principeuitspraak, in juni volgt concreet voorstel met bijbehorend budget)

Wat wordt er uitgevoerd in het kader van deze functie, en in welke mate is dat van belang voor alle gemeenten?

Onafhankelijk vertrouwenswerk is verplicht gesteld in de Jeugdwet. Gemeenten worden vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor onafhankelijke vertrouwenspersonen, werkzaam bij een rechtspersoon, die, op verzoek, cliënten in de jeugdhulp bijstaan. Deze onafhankelijke vertrouwenspersoon dient uitsluitend het belang van een jeugdige cliënt. De verplichting voor het aanbieden van onafhankelijk Vertrouwenswerk geldt vanaf 1 januari 2015 niet alleen voor provinciale jeugdhulpverlening en jeugd-ggz, maar voor alle jeugdhulp, inclusief de gehandicaptensector. Het vertrouwenswerk varieert van informatie en advies, tot intensieve begeleidingstrajecten. Een complicerende factor is dat er op dit moment sprake is van verschillende instanties met verschillende werkwijzen en verschillende wettelijke kaders.

Welke middelen zijn er nu mee gemoeid en in de toekomst?

De budgetten zijn nog niet volledig inzichtelijk. Voor enkele instanties is het vertrouwenswerk nieuw en soms is het in de kostprijs verwerkt, al dan niet met onderscheid tussen ondersteuning van volwassenen en jeugd. De bandbreedte is tussen € 6 en € 8 miljoen. Het uiteindelijke budget moet aangepast worden aan de uitbreiding van de functie Vertrouwenswerk na decentralisatie, conform artikel 2 van de Wet Financiële Verhoudingen.

Op welke manier zullen gemeenten betrokken zijn in de rol van opdrachtgever en toezichthouder?

De landelijke inkoop geschiedt onder voorwaarde dat de organisaties voor vertrouwenswerk vanaf 2015 anders gaan werken. Dit betekent dat zij op lokaal/regionaal niveau in staat zijn om samen te werken los van sectoren of instellingen en zorgdragen voor een landelijk aanspreekpunt voor gemeenten en burgers wat betreft mensen en middelen. Zij werken daartoe in 2014 een plan uit in opdracht van het transitie-bureau Jeugd.

Welke verbindingen met andere organisaties zijn logisch, al dan niet in samenhang met de andere decentralisaties?

Het huidige Vertrouwenswerk wordt, rechtstreeks of in opdracht, uitgevoerd door stichting Advies en Klachtenbureau Jeugdzorg (AKJ), zes provinciale Zorgbelang organisaties (door zes overheden), de Patiëntenvertrouwenspersoon ten behoeve van de patiënt (PVP) en Landelijke Stichting

Familievertrouwenspersoon ten behoeve van de familie van de patiënt (LSFVP). Binnen de gehandicaptensector is het LSR de enige vertrouwenswerk organisatie met een enige rechtspersoon. Voor het overige is in deze sector het vertrouwenswerk intern geregeld. Om tegemoet te komen aan de wettelijke verplichting en kwaliteit en continuïteit te waarborgen voor de jeugdige cliënten, stellen we voor deze uitname voor drie jaar te doen, om de verschillende partijen de gelegenheid te geven samen te werken en een landelijk aanspreekpunt vorm te geven.